

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมผู้เรียน ให้มีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นแก่ผู้เรียนทุกระดับชั้น เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของสมอง ในการคิดหลากหลาย คิดในมุมกว้าง และในมุมนึก เป็นลักษณะของความคิดที่เป็นอเนกนัย (Divergent Thinking) ความคิดอเนกนัยหลายทิศทางจะนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ แนวคิดใหม่ และนวัตกรรมใหม่ (Greeno,1989: 43) ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเป็นสิ่งบ่งชี้ศักยภาพทางการศึกษาและความก้าวหน้าของประเทศในอนาคต การคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการคิดแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่สมอง มีการคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ จากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง และก่อให้เกิดสิ่งใหม่ (Wallach and Kogan,1965 : 11) ความสามารถในการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆให้การแก้ปัญหาสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าประสงค์ ปัจจุบันภาครัฐให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ อย่างมาก เพราะมนุษย์ เป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ความก้าวหน้าของประเทศในด้าน สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ ตลอดจนการสื่อสาร ล้วนมีที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ที่มีพื้นฐานความรู้จากการพัฒนาการศึกษาในประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมปี 2553 มุ่งเน้นการพัฒนาการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2551 ที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียน มีความสามารถทางการคิด อันประกอบไปด้วย ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และการคิดสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปีที่ 12 ปี พ.ศ. 2560-2564 (สำนักงานพัฒนาแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)ที่มุ่งเน้นการจัดเตรียมกำลังคน ในการสร้างนวัตกรรมที่แปลกใหม่ ในการพัฒนาประเทศ ในการส่งเสริมผู้เรียนให้ เกิดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหานั้น มีงานวิจัยจำนวนมาก ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สนับสนุนว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีของผู้เรียน และส่งผลไปถึงการปรับตัว

ในการเข้าสังคมที่ดี โดยเฉพาะถ้าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ จะทำให้ผู้เรียน นำพาสังคมชุมชน และประเทศชาติไปสู่การพัฒนา ก่อให้เกิดผลผลิตใหม่ ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนา ประเทศอย่างอเนกอนันต์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของมนุษย์ที่มีคุณค่าและเป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้า ของประเทศ (อารีย์ พันธมณี, 2557:3) มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษา จำนวนมาก สนใจศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ในมนุษย์ หากแต่การศึกษาในประเทศไทย ยังมุ่งเน้นการพัฒนาความคิดใน รูปแบบอื่นๆ มากกว่าให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ในประเทศจึงยังมีไม่มากนัก ในต่างประเทศมีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสนใจกับ การศึกษาความคิดสร้างสรรค์จำนวนมาก ทอแรนซ์ ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่มีการคิดสิ่งใหม่ โดยปราศจากการเลียนแบบ (Torrance, 1964 : 42) กิลฟอร์ด (Guilford, 1950: 43) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ให้ความหมายของความคิด สร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถนะของสมองของมนุษย์ ที่ทำให้มนุษย์มีความคิดเป็น อเนกนัย (Divergent Thinking) มีความคิดที่หลากหลายทางหลายแง่มุม สอดคล้องกับแนวคิดของ เกต เซลล์ และแจ็กสัน (Getzels and Jackson, 1975:64) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็น การคิด เพื่อหาคำตอบในการที่มนุษย์จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยเป็นการคิดหาคำตอบหลายๆคำตอบ บุคคลที่มีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์นั้น จะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกับผู้ไม่มีทักษะ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างชัดเจน กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มีการรับรู้เร็ว ผู้เรียนที่มีความคิด สร้างสรรค์จะสนใจ อยากเรียนรู้ และมีความคิดแปลกใหม่ เกิดขึ้น และลองใช้ในการแก้ปัญหา ตลอดเวลา ลักษณะของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก จะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่หวาดกลัว และตื่นเต้นที่จะเผชิญกับสิ่งที่ยังไม่รู้ (Maslow, 1953:75) ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีความคิด ที่อิสระ ไม่ชอบในสิ่งที่ทำตามใคร หรือเลียนแบบใคร ชอบสิ่งที่แปลกใหม่ สนใจสิ่งที่ยับยั้ง และมัก เป็นผู้มีอารมณ์ขัน (Hilgard and Atkinson, 1957: 89) อุซนีย์ อนุรุทธวงศ์ (2553, 163-164) ได้ กล่าวถึงบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะมีคุณลักษณะทางจิต และ อารมณ์ (Psycho-Emotion) คือ จะไม่ยอมให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมที่ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบการ บังคับกฎเกณฑ์ต่างๆ นิยมการทำงานคนเดียวมากกว่างานกลุ่ม มีอารมณ์ขัน อ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อม บุคคลรอบตัว ไม่ชอบงานที่เป็นงานประจำ จำเจ ชอบความท้าทาย สนใจความสำเร็จมากกว่ารางวัล จูงใจ

การวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของนักจิตวิทยา การศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นส่วนประกอบของการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการสร้างและพัฒนาขึ้น โดยอ้างอิง ความรู้และความเข้าใจ ในแบบทดสอบมาตรฐานของการวัดความคิดสร้างสรรค์ที่มีมาเป็นระยะ

เวลานาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดในด้านต่างๆ ของผู้เรียนอย่างมาก อย่างไรก็ตาม แม้ว่า การวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เครื่องมือที่เกี่ยวกับการวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ที่ใช้ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ เป็นเครื่องมือที่มาจากต่างประเทศ นักจิตวิทยา และนักการศึกษาทำการแปล เครื่องมือมาตรฐาน จากต่างประเทศ เป็นภาษาไทย และนำมาใช้ ทำให้ ไม่สอดคล้อง กับบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับผู้เรียนตามบริบทของสังคมไทย เพื่อให้การวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาการคิดแก้ปัญหาของผู้เรียน การวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ ขึ้นกับผู้วัด ในการเลือกใช้เทคนิคในการวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวัด อาทิ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ เป็นพื้นฐานของการออกแบบ สร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน คือแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ประกอบด้วย แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลน และเออร์แบน แบบทดสอบความคิดคล่องแคล่วของกิลฟอร์ด และคริสเตนเซน

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance Test of Creative Thinking: TTCT) ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์โดย ศาสตราจารย์ ดร. อี พอล ทอแรนซ์ นักจิตวิทยาและการศึกษา จากมหาวิทยาลัยจอร์เจีย อเมริกา แบบทดสอบนี้ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลานาน ทอแรนซ์และทีมงาน ได้พัฒนากิจกรรมต่างๆ เพื่อสามารถใช้ได้กับผู้เรียนในทุกกลุ่มวัฒนธรรม โดยสามารถใช้ได้กับผู้เรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา แต่เดิม แบบทดสอบของทอแรนซ์มุ่งเน้นการวัด องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดยืดหยุ่น (Fluency) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) และความคิดริเริ่ม (Originality) แต่ในปัจจุบัน ได้มีตัวแปรในการศึกษา เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพแบบทดสอบ โดยแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญคือ มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น มีอำนาจจำแนก มีความเป็นปรนัย มีความยากง่ายพอเหมาะ มีความลึก ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพในการทดสอบ สิ่งที่ยังชี้ คุณภาพของแบบทดสอบ ผู้พัฒนาต้องแสดงหลักฐานความเที่ยงตรง โดยแบ่งเป็นความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง อีก

ประการหนึ่งคือ แบบทดสอบต้องมีค่าความเชื่อมั่น ที่ยอมรับได้ ดังนั้นการสร้างแบบทดสอบ ที่เป็นมาตรฐานต้องมีการหาคุณภาพของเครื่องมือต่างๆ โดยการหาความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น จนกระทั่งได้เครื่องมือ นำไปทดสอบกับประชากร กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย และนำคะแนนที่ได้มาจัดทำเกณฑ์ปกติ เกณฑ์ปกติ เป็นคะแนนที่บอกระดับความสามารถของผู้เข้ารับการทดสอบว่าอยู่ระดับใดของประชากร (ล้วน และ อังคณา สายยศ, 2539: 313-314)

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีความมุ่งหมายในการ สร้าง และพัฒนาแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่มีความทันสมัย สอดคล้องกับสังคมไทย ในปัจจุบัน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดย ทำการหาคุณภาพของแบบวัด โดยการหาความเที่ยง ความตรง มุ่งเน้น แนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ และนำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปใช้ในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษา ประชากร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 ทั้งนี้เนื่องจาก งานวิจัยทางด้านจิตวิทยาการศึกษาหลายชิ้นงาน บ่งชี้ สถานการณ์ของปัญหาว่า นักเรียนไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังขาดความคิดสร้างสรรค์ และมีความจำเป็นต้องพัฒนาโดยเร่งด่วน (กองทัพ ประเสริฐ, 2558 : 3) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 อย่างไม่เป็นทางการ จำนวน 5 ท่าน ให้ความเห็นว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ไม่มาก ไม่ได้มีอะไรที่แปลกใหม่ในการแก้ปัญหา

เหตุผลหนึ่งในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ประชากรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นั้น มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น 12-15 ปี เป็นวัยที่มีความสำคัญ ต่อการบ่มเพาะนักเรียน ให้พัฒนาความคิด ในด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ วัยรุ่นเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่ต้องพึ่งพาความคิดของตนเองในการแก้ปัญหา ไปสู่ทางเลือกต่างๆ ของชีวิต ทั้งการตัดสินใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ หรือสายสามัญ ที่มีผลต่ออาชีพในอนาคต นักเรียนในวัยนี้ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดเป็นของตัวเอง มีความรักสนุก ชอบทำกิจกรรม และเริ่มค้นพบตนเอง แสดงออกถึง ความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ ผ่านศิลปะ ดนตรี หรือการประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยี การประดิษฐ์ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ วิธีการในการแก้ปัญหาที่นักเรียนประสบ เป็นอีกประการหนึ่งที่จะสะท้อนถึง ความคิดสร้างสรรค์ในตัวของผู้เรียน ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการพัฒนาให้ผู้เรียน มีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ จะสามารถทำให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน มีความราบรื่นในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียน และชีวิตส่วนตัวด้านอื่นๆ เต็มโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ นำพาความเจริญให้แก่ชุมชน สังคม ประเทศชาติในอนาคต

ผลที่ได้จากงานวิจัย จะได้ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมไทย ในการวางแผนเพื่อการจัดการด้านการศึกษแก่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายในการศึกษา

1. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
3. เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
  - 3.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่เข้าร่วมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
  - 3.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่เข้าร่วมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่ไม่ได้เข้าร่วมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 9,058 คน

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 500 คน โดยได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน

2. กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยระยะที่ 2 ที่ใช้ในการศึกษาผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 30 คน ที่มีคะแนนการวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ต่ำกว่า เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมา และเข้าร่วมโดยสมัครใจ แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

2. ตัวแปรตาม

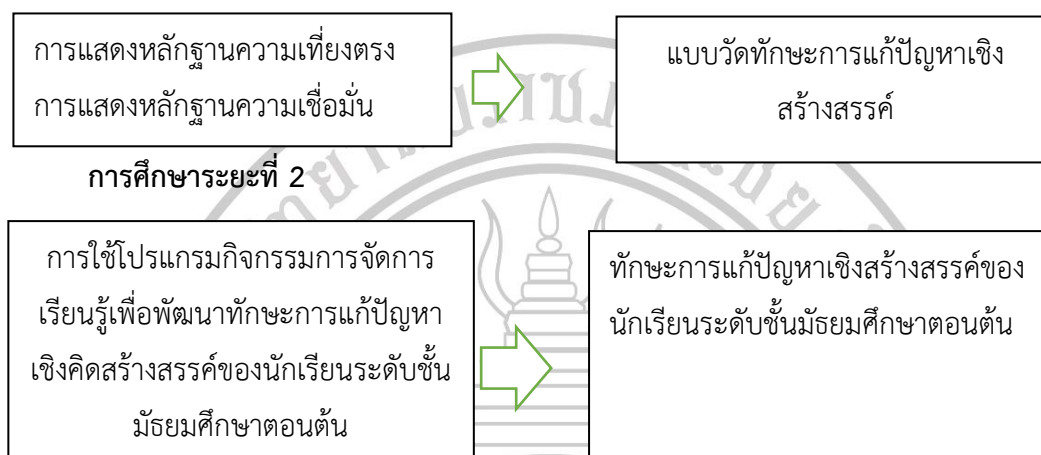
ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษา ระยะเวลาที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดของการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และนำไปสร้างเครื่องมือวิจัย เก็บรวบรวมเครื่องมือ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 มีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสามารถเรียน ทำงาน อย่างมีความสุขโดยจัดการกับอุปสรรคปัญหาในชีวิตได้
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 สามารถแก้ปัญหา ช่วยเหลือพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครองได้
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถคิดแก้ปัญหาได้ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก มีความสุขุมรอบคอบ ในการไตร่ตรองอย่างละเอียดลออ ในปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ทักษะการแก้ไข้ปัญหา ที่มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมด้วย มีความไวในการรับรู้ปัญหา สามารถบอกปัญหาที่แท้จริงได้ มีการแสดงออกในการแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหา ด้วยความคิดที่คล่องแคล่วและแปลกใหม่ ทั้งในเชิงลึกและในเชิงกว้าง

รูปแบบการเรียนรู้ทางจิตวิทยา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นฐาน โดยวางแผนเป็นขั้นตอน และนำแผนลงสู่กิจกรรมโปรแกรมทางจิตวิทยา อย่างเป็นกระบวนการ